

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΙΓΙΝΗΣ ΛΟΓΟΥ ΑΞΙΑ

ΥΠΟ

ΑΡΧΙΜ. ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΑΙΟΥ

1. Ἐν τῷ ιη' κεφ. τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων ἱστορεῖται, ὅτι, ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προερχόμενος ἐξ Ἀθηνῶν ἔφθασεν εἰς Κόρινθον καὶ τὸν λόγον τῆς ἀπολυτρώσεως εὐηγγελίσατο, ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρισπος «σὺν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ ἐπίστευσεν» (Πράξ. 18,8). Τοῦτον αἱ «Ἀποστολικαὶ Διαταγαί», ἔργον μεταγενέστερον τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων, ὡς πρῶτον τῆς κατ' Αἴγινα καθολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπον ἀναγράφουσι. Μανθάνομεν δ' ἄλλοθεν, ὅτι αὕτη διετέλει ἀπ' ἀρχῆς Ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Κορίνθου καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ζ' ἢ ἀρχὰς τοῦ η' αἰῶνος ἐξηκολούθει νὰ ὑπάγεται ὑπὸ τὸν Κορίνθου, ὡς 17ῃ αὐτοῦ Ἐπισκοπὴ κατὰ τὴν τάξιν¹. Ἀλλ' ὡς φαίνεται κατὰ τὰ τέλη τοῦ θ' αἰῶνος ἀνυψώθη εἰς ἀρχιεπισκοπὴν, ὡς τοιαύτην δ' ἀναγράφει: 1) ὁ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κωνσταντίας Ἐπιφανίου κατὰ τὸ τέλος τοῦ θ' αἰῶνος συνταχθεὶς ἐπισκοπικὸς κατάλογος, 39ῃν κατὰ τὴν τάξιν, 2) ὡς 37ῃν ὁ κατὰ τὸν ια' αἰῶνα συνταχθεὶς κατάλογος ἐπ' ὀνόματι Λέοντος τοῦ σοφοῦ καὶ 3) ὡς 24ῃν ἢ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως γενομένη «Ἐκθεσις» Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου².

Ἐπὶ πατριαρχείας Νικήτα Β' Μουντάνη (1187—1189) καὶ Λεοντίου Θεοτοκίτου (1189—1190) ἡ διοίκησις ταύτης, λόγῳ τῶν περιστάσεων, ἀνετέθη τῷ Μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν Μιχαῆλ Β' Ἀκομινάτῳ, χωρὶς νὰ ὑποθέσῃ τις τάσιν τινὰ ὑπαγωγῆς ταύτης εἰς τὴν τῶν Ἀθηνῶν διοίκησιν³. Ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ καταληφθεῖσης τῆς Αἰγίνης ὑπὸ Φράγκων τυχοδιωκτῶν βία, ἐσχόλασε καὶ ἡ ἀρχιεπισκοπὴ ταύτης⁴. Μετὰ τὴν κατάληψιν ὅμως τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀνασυνεστήθη ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ ταύτης⁵, συγχωνευθεισῶν εἰς αὐτὴν καὶ τῶν τότε τὸ πρῶτον, ἀπὸ τοῦ ἔτους περίπου 1470, βαθμηδὸν ἀναφερομένων ὡς κατοικουμένων νήσων τῆς Ὑδρας καὶ τοῦ Πόρου.

Ἀργότερον, ἦτοι κατὰ τὸ 1813, προήχθη εἰς Μητρόπολιν, ταχθεῖσα

1. Γερασίμου Κονιδάρη, Αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ «τάξις» αὐτῶν. Τόμ. I, Ἀθῆναι 1934, σελ. 102.

2. Parthey G., Hierocles Synecdimus et Notitiae Graecae episcopatum. Βερολίνον 1866.

3. Τ. Νερούτσου, Χριστιανικαὶ Ἀθῆναι ἐν «Δελτίῳ Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας». Τόμ. III, τεύχ. IX, σελ. 49. Μ. Γεδεών, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν, σελ. 3. Ζώη Λεωνίδα, ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου. Ἐκδ. β'. Ἀθῆναι, σελ. 22.

4. Λεωνίδα Ζώη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 22.

5. Κ. Σάθα, Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη. Τόμ. III, ἐν Βενετίᾳ 1872, σελ. 555.

μετὰ τὴν τῆς Ἀνδρου καὶ διατελέσασα ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς 20ῆς Νοεμβρίου 1833, καθ' ἣν, διὰ τοῦ ὑπὸ ἰδίαν ἡμερομηνίαν ἐκδοθέντος Διατάγματος τοῦ Βασιλέως Ὀθωνος, ἡ Αἴγινα μετὰ τῆς νήσου Σαλαμίος (παλαιότερον ἢ Σαλαμὶς ἀπετέλει ἐπισκοπὴν γ' κατὰ τὴν τάξιν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων)⁶ ἀπετέλεσε τὴν προσωρινὴν Ἐπισκοπὴν Αἰγίνης, ἡ δὲ Ὑδρα μετὰ τῶν νήσων Τιπαρήνου (Σπέτσιαι) καὶ Πόρου καὶ τῆς Ἐπισκοπῆς Δαμαλῶν συνέστησε τὴν ἐπίσης προσωρινὴν Ἐπισκοπὴν Ὑδρας καὶ Τιπαρήνου⁷, τῆς δευτέρας ταύτης συγχωνευθεῖσης κατὰ τὸ 1842 μετὰ τῆς μονίμου Ἐπισκοπῆς Ἀργολίδος.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1852 ἐκδοθέντος Νόμου Σ' περὶ Ἐπισκοπῶν ἀνασυνεστήθη ἡ Ἐπισκοπὴ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν (ἡ ἀρχαία Τιπαρήνος), ὡς εἶχε δημιουργηθῆ διὰ τοῦ ἀναφερθέντος Δίττος τῆς 20 Νοεμβρίου 1833⁸ ἡ προσωρινὴ Ἐπισκοπὴ ὁμοῦς Αἰγίνης ἅπασα συνεχωνεύθη μετὰ Μητροπόλεως Ἀθηναίων,⁹ μεθ' ἧς διετέλει μέχρι ἐσχάτων (Σεπτέμβριος 1936)⁹, ὅτε ἡ μὲν Αἴγινα συνεχωνεύθη μετὰ τῆς ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ (1922) ὀνομασθείσης Μητροπόλεως τῆς Ὑδρας καὶ τῶν Σπετσῶν, χωρὶς ὁμοῦς κατὰ τὴν παλαιὰν τάξιν καὶ τὴν ἔδραν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ταύτης Ἐπαρχίας ν' ἀποτελέσῃ, ἡ δὲ Σαλαμὶς ἀπετέλεσε τμήμα τῆς νεοῖδρυθείσης Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, ἐπανελθοῦσα ἡ τελευταία αὕτη νήσος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1939 εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηναίων. Τέλος, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1951, ἡ Σαλαμὶς ἐπανῆλθεν ὀριστικῶς εἰς τὴν Μητροπόλιν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος.

2. Γνωστοὶ Ἐπίσκοποι Αἰγίνης τυγχάνουσιν οἱ κάτωθι :

Ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος.—Γαβριὴλ ἀνάξιος Ἐπίσκοπος Αἰγίνης», ὡς ὑπογράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς 5^{ης} Οἰκουμενικῆς ἀγίας Συνόδου.—Θωμᾶς ὑπογράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν τῷ Ναῷ τῆς Θεοῦ Σοφίας κατὰ τὸ ἔτος 879 συνελθούσης ἐπὶ Πατριάρχου Φωτίου Α' (α' 858—867, β' 878—886) ἀγίας Συνόδου.—Θεόδωρος ἀναγράφεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς μολυβδόβουλον τοῦ 9^{ου} αἰῶνος.—Ἀνώνυμος μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατάληψιν τῆς νήσου—Ἅγιος Διονύσιος Σιμοῦρος κατὰ τὰς πιθανότερας ἐνδείξεις ἐχειροτονήθη τοιοῦτος μετὰ τὴν 16ην Ἰουλίου 1577.—Νήφων ἔξελέγη τῷ 1608, οὗ θανόντος ἐγένετο τῷ 1627 Νεόφυτος τις.—Δωρόθεος οὗτος ἔξελέγη τῷ 1628 καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1651 παρητήθη, ἐκλεγέντος κατὰ

6. Γ. Κονιδάρη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 102.

7. Κωνστ. Οἰκονόμου, Τὰ σωζόμενα Ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα, τόμ. II. Ἐν Ἀθήναις 1864, σελ. 217. Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως, ἀριθ. 38, σελ. 285 (ἔτους 1833).
I. Σ. Μποῦα, Ἐπισκοπικὴ Γεωγραφία. Ἐν Ἀθήναις 1933, σελ. 24.

8. I. Σ. Μποῦα, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 825.

9. Ἄ' Ἐκκλησίαν, Ἐπίσημον δελεῖον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι 1936. Τεύχ. Σεπτεμβρίου.

τὸ αὐτὸ ἔτος Μελετίου τινός. Κατὰ τὸ 1693 ἀναγράφεται Καλλινικός τις ὡς ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης, ἀλλὰ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀναφέρεται καὶ ἕτερος τῷ 1721, δὲν ἀποκλείεται δὲ νὰ πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου.

Κατὰ τὸ 1736 γνωστὸς τυγχάνει Μητροφάνης τις καὶ ἴσως διάδοχος αὐτοῦ νὰ ἦτο ὁ κατὰ τὸ 1765 ἀναφερόμενος Γρηγόριος καὶ τοῦτον πιθανῶς νὰ διεδέχθη ὁ Ἰάκωβος, ὃν τὴν 6ην Μαρτίου 1787 ἀποθανόντα διεδέξατο ὁ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρῶην Πρωτοσύγκελλος Παΐσιος· τοῦτον δὲ τὸ 1803 διαδέχεται ὁ Ἰωακείμ, ὃν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους διεδέχθη ὁ Ἀμβρόσιος, ἀποθανὼν ἐν Ὑδρα τὸν Νοέμβριον τοῦ 1813. Τοῦτον κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος διεδέξατο ὁ ἐκ περιφανοῦς τοῦ Φαναρίου οἴκου καταγόμενος Γεράσιμος Ράλλης, ἐκλεγείς ἐν τῷ ναύσκῳ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῆς Ξηροκρήνης (Κουρούτσεσμε) Κωνσταντινουπόλεως Μητροπολίτης Αἰγίνης καὶ Ὑδρας. Εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν προσωρινὴν Ἐπισκοπὴν Αἰγίνης τοῦ 1833, κατεστάθη Ἐπίσκοπος ταύτης ὁ Μητροπολίτης πρῶην Ἐλασσῶνος Σαμουήλ, Σαρανταεκλησιώτης, Φιλιπποπόλεως Μητροπολίτης τὸ πρῶτον γενόμενος. Παρητήσατο δὲ ταύτης ὁ τελευταῖος οὗτος τὸ 1852 καὶ ὑπέργηρος ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὸ 1871¹⁰.

3. Τοῦ τελευταίου Μητροπολίτου Αἰγίνης Σαμουήλ εὑρομεν ἐν ἀντιγράφοις ἢ καὶ ἐν σχεδίῳ δέκα καὶ ἑπτὰ λόγου ἄξια ὑπηρεσιακὰ ἔγγραφα, εἰς διάφορα ζητήματα τῆς Ἐπαρχίας του ἀναφερόμενα. Ἐκ τούτων δέκα ἀποστέλλονται ὑπὸ τοῦ Αἰγίνης (2 πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἀνὰ ἓν πρὸς τὸν ἐν Σαλαμῖνι Ἐπίτροπόν του καὶ τὸν ἱερὸν Κλῆρον, δύο πρὸς τὴν Βασιλικὴν Ὑποδιοίκησιν Μεγαρίδος καὶ ἀνὰ ἓν πρὸς τὴν Β. Διοίκησιν Ἀττικῆς, πρὸς τὸν Βασιλικὸν Οἰκονομικὸν Ἐπίτροπον Ἀττικῆς, πρὸς τὸν Βασιλικὸν Ὑποδιοικητὴν καὶ τὸν Δήμαρχον Αἰγίνης). Τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἑπτὰ ἀπευθύνονται πρὸς αὐτὸν (τοῦ δήμου Ζαχόλης, τῶν ἱερέων Σαλαμῖνος καὶ Αἰγίνης, τῶν κατοίκων Μουλκίου Σαλαμῖνος καὶ τρία περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐφημερίου τοῦ χωρίου Πέροδικα Αἰγίνης).

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα, ἅτινα δημοσιεύομεν κατωτέρω, διηρέσαμεν εἰς τρία μέρη, περιέχοντα ἕκαστον, ὄρισμένης κατηγορίας ἔγγραφα κατὰ τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν τάξιν, ὅπου δὲ στεροῦνται χρονολογίας προσεπαθήσαμεν νὰ

10. *Μυστακίδου Βασιλείου*, Ἐπισκοπικοὶ Κατάλογοι, ἐν Ἐπετηρίδι Ἐταιρείας Βυζαντινῶν σπουδῶν, τόμ. XII. Ἀθήναι 1936, σελ. 155. Δ. *Χελιώτου*, οἱ κατὰ τὸν 17^{ον} καὶ 18^{ον} αἰῶνα ἀρχιερεῖς Αἰγίνης καὶ Ὑδρας, εἰς «Μεσαιωνικὰ Γράμματα». Τόμ. II. Ἀθήναι 1935, σελ. 155-156. Ἀθηναγόρα, πρῶην Παραμυθίας, ὁ θεσμὸς τῶν συγκέλλων ἐν τῷ Οἰκουμένικῳ Πατριαρχείῳ, ἐν τῇ Ἐπετηρίδι Ἐταιρείας Βυζαντινῶν σπουδῶν. Τόμ. IX, Ἀθήναι 1932, σελ. 253, 275. *Ζώη Λεωνίδα*, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 23. *Χρυσοστάμου Ε. Μποῦα*, Σαμουήλ Μητροπολίτης Αἰγίνης. Ἐν Ἀθήναις, αἰθ' αἰθ' Σεβ. Βασιλείου Ἀτέση, Ἐπίτομος Ἐπισκοπικὴ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. Α'. Ἐν Ἀθήναις 1948.

χρονολογήσωμεν ἐξ ἑσωτερικῶν ἐνδείξεων ὁρμώμενοι. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἐκδίδομεν τὰ ὑπὸ τοῦ Αἰγίνης Σαμουήλ, ἀποστελλόμενα τοιαῦτα, εἰς τὸ δεύτερον τὰ πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνόμενα καὶ εἰς τὸ τρίτον τὰ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐφημερίων τῶν χωρίων Πέροδικας καὶ Μουλκίου διαλαμβάνοντα. Κατὰ τὴν δημοσίευσιν διατηρεῖται ἡ ὀρθογραφία καὶ ἡ στίξις τῶν ἐγγράφων.

Α'.

α'.

Βασιλείον τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὴν Σ. Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ

κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Αἰγίνης Μητροπολίτης.

Ἐπόμενος τῇ ὑπ' ἀρ. 12166 σεβαστῇ διαταγῇ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Συνόδου, ἣ συνημμένα ἦσαν καὶ τέσσαρα ἐγγραφα ἀφορῶντα κτήματά τινα ἐν Σαλαμῖνι, διακατεχόμενα μὲν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἐπισκόπων, ζητούμενα δὲ ἤδη παρὰ τοῦ δήμου τῶν Σαλαμινίων, ὡς δήθεν ἀνήκοντα εἰς αὐτόν, καὶ προσκαλούμενος νὰ δώσω πληροφορίας περὶ τούτων, ἐπισυνάπτων καὶ τὰ διευθυνθέντα μοι τέσσαρα ἐγγραφα ἐπίσης καὶ τό, διὰ τῆς, ἀπὸ 4 Μαρτίου, καὶ ὑπ' ἀριθ. 12255 ἐσχάτως διευθυνθέν μοι, ἀπαντῶ ὡς ἀκολουθῶς.

Ἄμα κληρωθεῖς, θεία βουλήσει, καὶ νεύσει Βασιλικῇ, τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, ἔσπευσα ὄλαις δυνάμεσι νὰ φυλάξω ἀπαραβάτως τὰ διαταχθέντα παρὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Σ. ἡμῶν Βασιλέως, καὶ τὴν συνείδησίν μου καθαρὰν καὶ ἀνωτέραν πάσης ἐπιμέμφεως ἐπὶ ἀνόμῳ ἀργυρολογίᾳ, ἔχων ἐπὶ τούτοις ὑπ' ὄψιν καὶ Σεβαστὴν πρὸς τοῦτο διαταγὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τοῦ Κράτους διακελεύουσαν, ὅτι μέχρις ὅτου προσδιορισθῇ ἡ τακτικὴ τοῦ Κλήρου μισθοδοσία, θέλετε ἀπολαμβάνει τὰ μέχρι τοῦδε νενομισμένα ἀρχιερατικὰ δικαιώματα, καὶ ἐὰν δυστροποῦντες δὲν τὰ προσφέρωσιν, ὀφείλει ἕκαστος ὑμῶν νὰ ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν τῶν πολιτικῶν καὶ Διοικητικῶν Ἀρχῶν.

Ἐκ τοιούτων ἀρχῶν ὀρμηθεῖς, ἔσπευσα μετὰ τὴν ἀποστολὴν μου ἐνταῦθα νὰ προσκαλέσω ἐπισήμως τὴν τότε δημογεροντίαν Σαλαμῖνος, διὰ νὰ μοι δηλώσῃ, ἐὰν ἐπ' ἐκείνης τῆς Νήσου ὑπάρχωσι κτήματα ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπισκοπὴν, ἣ δὲ δημογεροντία εὐθύς ἀπαντήσασα δι' ἐπισήμου ἐγγράφου, μᾶς ἐφανέρωσε τὰ περὶ τοῦ Μουλκίου¹¹ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἦδη ἐξαιτουμένη ἢ κοινότης ἀντιποιεῖται ὡς κτῆμα ἀνήκον εἰς αὐτήν. Τοῦ δηθέντος ἐγγράφου ἐπιστέλλω εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀντίγραφον ἀπαράλλακτον, ἐξ οὗ

11. Μούλκιον ἢ Αἰάντειον, κωμίδιον κείμενον ἐναντι τῆς παραλιοκῆς ἀκτῆς τῆς πρωτεύουσας τὴν νήσου Σαλαμῖνος ἐν μέσῳ πευκοφύτου περιοχῆς θεωρεῖται ὅτι παρ' αὐτὸ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Αἰάντειον ἐκ τοῦ ὀμηρικοῦ ἤρωος Αἰάντος ἐπικληθέν.

θέλει πληροφορηθῆ δύο ἀληθείας ὅπως ἀδιαφιλονεικῆτους, τὸ μὲν, ὅτι τὸ κτῆμα τοῦτο, πρὸ πενήκοντα ἤδη ἔτων διεκατείχето καὶ ἐνέμετο ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τούς κατὰ καιρὸν ἐπισκόπους κατὰ σειρὰν ἀδιάκοπον, μεταβαῖνον ἀμέσως παρὰ τοῦ προκατόχου εἰς τὸν διάδοχον. Τὸ δέ, ὅτι οὐδεμία ἀπόδειξις ὑπάρχει, οὔτε ἔγγραφος, οὔτε ἄγραφος ὁμολογοῦσα τὸ κτῆμα τοῦτο ἀνῆκον εἰς τὴν κοινότητα, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ ἰδιώτην. Οὔτε ποτὲ ἐφάνη τις εἰς τὸ πολυετὲς διάστημα τοῦτο νὰ παρουσιάσῃ ἀξιώσεις, ἀλλ' οὔτε αὐτοὶ οἱ πρεσβύτατοι καὶ ἐσχατόγηροι τῆς Σαλαμῖνος Δημόται ἐνθυμοῦνται ἐποχὴν, καθ' ἣν τὸ κτῆμα τοῦτο δὲν ἦτο εἰς τὴν διακατοχὴν τῶν γνησίων κατὰ καιροὺς ἐπισκόπων. Προκύπτει ἄρα ἐντεῦθεν, ὅτι πᾶν δικαίωμα οὐ μόνον φανταστικὸν καὶ ἀνυπόστατον, ἀλλὰ πραγματικόν, ἐὰν ἦτον, ἀποσβέννυται διὰ τῆς παραγραφῆς, ἢ δὲ μακροχρόνιος αὕτη παραγραφή, κατὰ τὴν νομικὴν αὐτῆς φύσιν, ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ἄλλως δέ, ἐὰν χωρὶς οὐδενὸς λόγου ἀποχωρῶντος, καὶ χωρὶς οὐδεμιᾶς νομίμου ἀξιώσεως, ἀφαιρεθῆ ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς τὸ κτῆμα τοῦτο, τί μέλλει γενέσθαι περὶ τῶν κτημάτων ἄλλων ἐπισκοπῶν, μὴ στηριζομένων ἴσως εἰς ἴσον δικαίωμα μακρότητος χρόνων ἀμνημονευτῶν; τὸ κατ' ἐμὲ γινώσκω, ὅτι, οὔτε μεῖζον, οὔτ' ἐλάσσον εἰμὶ τῶν προὔπαρξάντων Ἀρχιερέων, καί, ὡς ἐκεῖνοι ἦσαν παρακαταθηκοφύλακες τοῦ εἰρημένου κτήματος, μὴ ἔχοντες ἐξουσίαν οἰασθηποτοῦν ἐκποιήσεως, ἢ παραχωρήσεως, ἀλλὰ μόνον διακατοχῆς, οὔτως εἰμὶ καὶ ἐγὼ φροντίζων, ὡς φροντίζω νὰ τὸ προάγω εἰς βελτίωσιν, καὶ οὔτω νὰ μεταβῆ ἀκολούθως εἰς τὸν ἐμὲ διαδεξόμενον.

Παρητήρησα, ὅτι ὁ πληρεξούσιος τῶν Σαλαμινίων κ. Ἰωάννης Παπᾶ Ζαχαρίου, τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ καταφλέγεται ὑπὸ ἔρωτος μαθήσεως ὑπὲρ τῶν τέκνων τῶν ἐντολέων του, ἐξαιτεῖται τὴν μετάβασιν τοῦ κτήματος τούτου ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης διὰ νὰ συστηθῆ Σχολεῖον ἑλληνικόν. Ἀξιέπαινος ὁ ξῆλος τοῦ ἀνδρός. Ἄλλ' αὐτὸς ἐπαναληπτικῶς λέγει, ὅτι τὸ κτῆμα εἶναι μικρόν· καὶ τῷ ὄντι, τὴν ἀλήθειαν λέγει, διότι, συμπεραινομένου τοῦ μεγέθους, ὡς ἐκ τῆς προαγωγῆς, τὸ κτῆμα εἶνε μικρότατον, ἐπειδὴ τὸ ἐτήσιον εἰσοδήμα ἐξαργυρούμενον ἀναβαίνει ἀπὸ ἑκατὸν εἴκοσιν, ἕως ἑκατὸν ἐβδομήκοντα δραχμὰς ἀναλογιζομένας ἕξ ἔτους πρὸς ἔτος· μὲ αὐτὸ λοιπὸν τὸ ποσὸν τὸ ἀνεπαρκὲς εἰς ἑνὸς μηνὸς μισθοδοσίαν διδασκάλου ἑλληνος ὄνειρεύθη ὁ φιλόμουσος πληρεξούσιος νὰ συστήσῃ σχολεῖον ἑλληνικὸν ἐν Σαλαμῖνι· ἀλλ' οὐδὲν παράδοξον, ἂν αὐτὸς ὁ λέγων, ὅτι μὲ τὰ εἰσοδήματα τοῦ Αἰγίνης δύνανται νὰ τραφῶσι πολλαὶ οἰκογένειαι, λέγη, ὅτι δύνανται νὰ συστήσῃ καὶ σχολεῖον ἑλληνικὸν ἑκατόδραχμον. Τί δὲ ἤθελεν εἶπη περὶ ἄλλων ἐπισκοπῶν; Βεβαίως, ὅτι δύνανται νὰ θρέψωσι πολλὰς δεκάδας οἰκογενειῶν.

Ὁ Μητροπολίτης Αἰγίνης¹².

Σ η μ. Τὸ ὡς ἄνω ἔγγραφον ἐγγράφη πιθανῶς μετὰ τὸ 1844.

12. Κεῖται ἀχρονολόγητον.

β'.

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Σ. Ἱερὰ Σύνοδος διεβίβασεν εἰς ἐμὲ τὸν ὑποφαινόμενον ἀναφορὰν κατηγορητικὴν ἐναντίον μου, τῆς ἐξ Αἰγίνης Δεσποينوῦς Μπορμπιλᾶ, διὰ διευθύνσεώς της ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐγγράφου, ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 16330 καὶ μὲ παρακαλεῖ νὰ λάβω γνῶσιν τῶν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένων, καὶ ἐπομένως νὰ πληροφορηθῶ περὶ αὐτῶν ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ κ.λ.π.

Ἀνέγγων, ὦ Σεβαστή! τὸ μετὰ καταφορᾶς ἀκαίρου κατηγορητικὸν μοι τοῦτο ἐγγράφον καὶ δὲν ἠλόρησα εἰς ἃς ἐν αὐτῷ εἶδον συκοφαντίας, ἐπειδὴ, τοσοῦτον προώδευσεν ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς τῆς συκοφαντίας τὸ πνεῦμα, ὥστε ἤθελεν εἶσθαι ἄπορον, ἐὰν μὴ ἐγίνοντο συκοφαντίαι. Ἠλόρησα ὁμως ἐν λόγῳ, πῶς ἡ κατηγορία μοι, ἢ οἱ ταύτην καθοδηγήσαντες νὰ μὴ συνάπτωσιν ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ, καὶ τὰς ἀποδείξεις ἐφ' ἃς στηρίζονται αἱ κατηγορίαι, καὶ πῶς νὰ μὴ γνωρίζωσιν, ὅτι οὐδὲν ἀπλῶς ἐγκλητικὸν ἐγγράφον, ἢ καὶ πᾶσα ἄλλη ἀγωγή, εἶναι παραδεκτὸν παρ' οὐδεμιᾶ ἀρχῆς ἐὰν μὴ συνενῶνται καὶ αἱ τῆς κατηγορίας ἀποδείξεις.

Ἡ κατηγορία μοι λέγει, ὅτι, δι' ἀδείας ἐμῆς, ὁ Παπᾶ Κουμπενᾶς ἐστεφάνωσε τὸν ἄνδρα της μετ' ἄλλης γυναικός, συνεστῶτος ἔτι τοῦ πρώτου Γάμου. Ἀλλὰ τὸ ἀπέδειξε τοῦτο; ἢ ἐπρότεινεν ὁποῖα μέσα ἔχει εἰς ὑποστήριξιν; ἢ ὑπεσχέθη τοῦλάχιστον νὰ κάμῃ τὰς ἀποδείξεις της ἐν τῷ καιρῷ τῷ δέοντι; οὐδὲν τούτων προβάλλει, ἀλλὰ θετικῶς ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ παπᾶ Κουμπενᾶς, δι' ἀδείας μου ἐστεφάνωσε τὸν ἄνδρα της, καὶ ὥς νὰ ἦτον τὸ πρᾶγμα ἐναργέστατον εἰς πάντα μέσον ἀποδείξεως, αἰτεῖται, δι' ἐκφράσεων ἀπρεπῶν, παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὴν ἐμὴν τιμωρίαν. Ἐγὼ δέ, εἰς περιστασιν τοιαύτην, παρὰ τὴν ἄρνησιν, ὁποίους ἄλλους λόγους δύναμαι νὰ ἀντιτάξω; ἔλλειπόντων τῶν τῆς ἀποδείξεως μέσων, πρὸς τὴν γενομένην κατηγορίαν, πᾶς λόγος ἐνστατικὸς εἶναι ἀνεμῶλιος καὶ σκιαμαχία αὐτόχρομα. Τοῦτο μόνον ἀπολογοῦμαι πρὸς τὸ παρόν.

Τὰ περὶ τοῦ Γάμου τούτου, εἴτε ἀληθῆ εἶνε, εἴτε ψευδῆ, οὔτε κἄν τὰ ἤκουσα ἱστορικῶς παρ' οὐδενὸς ἐκδιηγούμενα. Καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα τοῦτον διετέλεσα ἀσθενῶν τὸ πλεῖστον κοιταζόμενος, νόσος ἐπὶ νόσῳ ἐγκύψασάν μοι, παθόντος καὶ τοῦ ἑτέρου τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ ἤδη ἔτι πάσχω καὶ μένω ἀξιέξοδος (sic) τῆς οἰκίας μου. Ὅθεν, κατὰ πρῶτον ἀνηγγέλην περὶ τοῦ Γάμου τούτου, διὰ τῆς κοινοποιηθείσης μοι ταύτης ἀναφορᾶς, καὶ μοι γίνεται συγχρόνως καὶ ἡ ἀγγελία τοῦ παρανόμου Γάμου καὶ ἡ ἐγκλησις. Τὸ δεύτερον τοῦτο δὲν μὲ ἐσύγχισε, τὸ πρῶτον, ὁμως καθ' ὑπερβολὴν μὲ ἐτάραξε, πῶς, ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας μου νὰ γίνῃ παρανομία τοιαύτη, καὶ παρ' Ἱερᾶς ὑπαγομένου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν μου. Δι' ὃ χωρὶς ἀναβολῆς ἀκαριαίας στιγμῆς, προσεκάλεσα τὸν διαλειφθέντα Ἱερέα, τὸν ὁποῖον ἐλθόντα

διηρεύνησα, καθ' ὅσον ἡδυνάμην, ἐν πνεύματι προρότης, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ ἀνιχνεύσω τὴν ἀλήθειαν. Οὗτος δὲ ὡμολόγησε προφορικῶς ὅ,τι καὶ ἐγγράφως ἐξέθεσεν εἰς τὴν συναπτομένην ἐνταῦθα ἔκθεσιν του παρόντων καὶ ἄλλων μαρτύρων τούτῳ συνυπογραφάντων. Ὁ ἱερεὺς οὗτος ἐνδέχεται νὰ εἶναι τίμιος, ἀλλ' ὀλίγην ὑπόληψιν συνέλαβον ἀνέκαθεν περὶ τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, οὗ ἕνεκα, δὲν ἐνεπιστεύθην καὶ οὐδέποτε εἰς αὐτὸν ἐπιστάσιαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ πνευματικὴν, ἀλλὰ διάγει ἰδιωτεύων, ἐφημερεύων μόνον εἰς τι Μοναστήριον ἰδιόκτητον παρεκκλήσιον εἰς τὴν πόλιν. Ταῦτα ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ ἀπαντῶν, ὑποφαίνομαι εὐσεβᾶτως^{13, 14}.

Ἐπιστρέφεται ἡ ἀναφορά.

γ'.

Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Αἰγίνης Μητροπολίτης
Πρὸς τὸν κατὰ τὴν Σαλαμίνα ἡμέτερον ἐπίτροπον
Ἰωάννην ἱερέα Παπᾶ Μιχαήλ.

Σοὶ διευθύνεται ἐσωκλείτως Συνοδικὸν ἐπιτίμιον ὅπερ ἐξέδωκεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κατ' αἵτησιν τοῦ Ἀντωνίου Μπιρομπίλη, ἵνα, ἀναγνωσθῆ κατ' ὅλας τὰς ἐνοριακὰς Ἐκκλησίας τῆς Σαλαμίνας κατὰ τὴν τάξιν.

Ὁ Μητροπολίτης Αἰγίνης.

13. Ἡ Ἱ. Σύνοδος διὰ τῆς ἀπὸ 31 Μαρτίου 1834 Ἐγκυκλίου της ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 805 ἐπέβαλεν ὑποχρεωτικῶς, ὅπως οὐδεὶς γάμος τελεῖται ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ἐπισκόπου, κυρώσασα μάλιστα τρίμηνον ἀργίαν εἰς τὸν παραβάτην πρεσβύτερον. (Βλ. Στ. Γιαννακοπούλου, Αἱ ἀναγκαιότεραι Ἐγκύκλιοι κλπ. σελ. 28). Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἱερεῖς δὲν ἐτήρουν ταύτην δι' ἑτέρας Ἐγκυκλίου της ἀπὸ 2 Ἀπριλίου 1835 ἀπεφάνηνατο, ὅτι ὁ ἄνευ ἀδείας τοῦ Ἐπισκόπου τελούμενος γάμος κηρύσσεται ἄκυρος, ὁ δὲ παραβάτης πρεσβύτερος καθαιρεῖται (αὐτόθι σελ. 57 - 58).

14. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, κείμενον ἀχρονολόγητον, χρονολογοῦμεν ὡς γραφέν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1848. Συμπεραίνομεν δὲ τοῦτο ἐκ τῆς ἀπαντήσεώς του εἰς ἔγγραφον τῆς Ἱ. Συνόδου φέρον ἀριθ. πρωτ. 16330. Τὴν 21ην ὁμως Ἀπριλίου 1858 ἐξεδόθη Ἐγκύκλιος τῆς Ἱ. Συνόδου περὶ τῶν ὡς στρατευσίμων μοναχῶν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 16336 ἢ διαφορὰ τῶν ἀριθμῶν 16330—16336 εἶναι ἐλαχίστη. (Βλ. Στεφ. Γιαννακοπούλου, Αἱ ἀναγκαιότεραι Ἐγκύκλιοι Ἐπιστολαί, διατάξεις καὶ ὁδηγίαι τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1834—1854. Ἐν Ἀθήναις 1854, σ. 173).

Ἄρ. Πρ. 12586.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Πανιερώτατε κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Αἰγίνης Μητροπολίτα, κύριε Σαμουήλ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγέ, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, ὀσιώτατοι ἱερομόναχοι, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος.

Ὁ Ἀντώνιος Μπιρμπίλης ἀνέφερεν εἰς τὴν Σύνοδον, ὅτι ἄνθρωποι τινες τὴν ἀδικίαν μετερχόμενοι, εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ τῆ 24 τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἰουλίου, ὅτε αὐτὸς οἰκογενειακῶς εἶχε μεταβῆ εἰς γεωργικὰς ἐργασίας, ὑψήρσαν ἅπασαν τὴν χρηματικὴν αὐτοῦ περιουσίαν, συνισταμένην εἰς περίπου τὰς 4000 δραχμὰς καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν περὶ τούτου ἀνάληψιν εὔρε μόνον ὑπὲρ τὰς ἡμίσεις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δραχμῶν, καὶ ταύτας ἐξῶμενας εἰς τὸ προαύλιον τῆς οἰκίας, τὰς δὲ λοιπὰς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ καίτοι μεταχειρισθεὶς παντοίους τρόπους, ἐξητήσατο τὸ παρὸν ἐκκλησιαστικὸν φρικτὸν ἐπιτίμιον. Καὶ δὴ γράφουσα ἡ Σύνοδος ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀποφαίνεται, ἵνα, ὅσοι τῶν χριστιανῶν, κακίᾳ καὶ πλεονεξία νικώμενοι, ὑφαίρεσαντες τὰς διαλειφθείσας δραχμὰς τοῦ Ἀντωνίου Μπιρμπίλη, καὶ ἐπιστρέψαντες εἰς αὐτὸν τὰς ὑπὲρ τὰς ἡμίσεις ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς οἰκίας του εὔρεθείσας, ἐκράτησαν τὰς ἐπιλοίπους, ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τὸ παρὸν ἐκκλησιαστικὸν Συνοδικὸν φρικτὸν ἐπιτίμιον, ἀποδώσωσι καὶ ταύτας εἰς αὐτὸν πνευματικῷ τῷ τρόπῳ, ὡς καὶ οἱ ἐξεύροντες περὶ αὐτοῦ μαρτυρήσωσιν ἐν φόβῳ Θεοῦ τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν δὲ οὗτοι μήτε τὸν Θεὸν φοβηθέντες μήτε τὴν αἰώνιον κόλασιν διανοηθέντες, ἀφήσωσιν αὐτὸν μέχρι τέλους ἠδικημένον καὶ ἐξημιωμένον διὰ τὰς ὁποίας ἤδη κατακρατοῦσι κλοπιμαίας δραχμὰς, ὡς καὶ οἱ ἐξεύροντες δὲν μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν, οἱ τοιοῦτοι, ὅποιοι καὶ ἂν ᾖσιν, ὡς ἄρπαγες, φιλάδικοι καὶ πλεονέκται, ὑπάρχουσιν ὁμοῦ ἀφωρισμένοι, κατηραμένοι, ἀσυγχώρητοι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλντοι.¹³ στένοντες εἶησαν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὁ Κάϊν, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἴη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ προσκολῆν, ὅτ' μὴ ἴδοιεν πρόσωπον ἑσ' οὗς ἐργάζονται ἔχουεν καὶ τὰς ἀρὰς πάντων τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μέχρις οὗ μετανοήσαντες ἐπιστρέψωσι τὸ ξένον δίκαιον, ὡς

13. Τὰ περὶ τῆς ἐκδόσεως ἐπιτιμίων, ἅτινα ἀθρόως οἱ Ἐπίσκοποι πρὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας ἐξέδιδον, ἐκανονίσθησαν διὰ τοῦ ἐ' ἄρθρου τῶν ὁδηγιῶν τῆς Ἱ. Συνόδου πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους ἀπὸ 2 Δεκεμβρίου 1833 καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1799 ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου 1834 ἐγκυκλίου Αὐτῆς. Κατὰ τὰς ὡς ἄνω διατάξεις ὁ ἀφορισμὸς ἀπαγορεύεται νὰ ᾖνε προσωπικός, δεόν δὲ νὰ ἐκδίδηται ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ καὶ κατόπιν συγκαταθέσεως μετὰ τῆς Πολιτικῆς Ἀρχῆς. (Ἀναγκ. Ἐγκύκλιοι κλπ. σελ. 36-37).

καὶ οἱ ἐξεύροντες μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ τότε συγχωρηθήσονται.

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις κατὰ μῆνα Αὐγούστον ,αωιδ'.

† ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος, Πρόεδρος

† ὁ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος

† ὁ πρῶην Ἡλείας Ἰωνᾶς

† ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος

† ὁ Λακεδαιμόνος Δανιήλ.

Τ. Σ. ὁ Γραμματεὺς

Θ. Φαρμακίδης ¹⁴.

Διὰ τὸ ἀκριβὲς τῆς ἀντιγραφῆς ἐν Αἰγίνῃ τὴν 2 7βρίου 1844.

Ὁ κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν Αἰγίνης Μητροπολίτης.

δ'.

Πρὸς τοὺς ἐν Σαλαμῖνι Ἱερεῖς κ. κ.

Καθῆκον ἀπαραίτητον πάσης ὑπαλλήλου Ἀρχῆς, καὶ ἐν γένει παντὸς πολίτου εἶνε τὸ ἐκτελεῖν τὰ παρὰ τῶν ἀνωτέρων Ἀρχῶν διαταττόμενα ὡς ἀφορῶντα πάντοτε τὴν εὐδαιμονίαν καὶ συντήρησιν τῆς Πολιτείας. Προτρεπόμεθα δὲ εἰς τοῦτο καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν θείων ἐνταλμάτων τῆς ἱερᾶς ἡμῶν

14. Οἱ ὑπογράφοντες τὴν Ἐγκύκλιον Ἀρχιερεῖς εἰσὶν ὁ Ἐπίσκοπος Εὐβοίας Νεόφυτος Ἀδάμης, χρηματίσας τὸ κατ' ἀρχὰς Ἐπίσκοπος Καρύστου, εἰτα Φωκίδος (1833-1842) καὶ τέλος Εὐβοίας (1842-1851), διατελέσας δὲ καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου. Τὰ κατ' αὐτὸν ἐκτίθενται ὑπὸ Ἀ. Γούδα, ἐν Παραλλήλοις βίοις, τόμῳ β'.— Ὁ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος Μητροπολίτης ὦν Παροναξίας, ὅστις ἐγένετο Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς (1833 - 1842) καὶ ἀκολούθως Ἀκαρνανίας (1842 - 1847). Τοῦτον ἡ Ἱ. Σύνοδος παρὰ νόμῳ καθήρεσεν ἐρήμην κατὰ Φεβρουάριον 1847, καταφυγόντα ἀκολούθως εἰς Ζάκυνθον. Ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐτελεύτησε τῇ 1ῃ Ἰουλίου 1851, καὶ ἐτάφη ὡς μοναχὸς κατ' οἰκειάν ἐντολήν, καίπερ τῆς Ἱ. Συνόδου ἀκρωσάσης τὴν παράνομον καθάρισιν. *Κωνσταντίνου Οἰκονόμου*, Τὰ σωζόμενα Ἐκκλησιαστικά Συγγράμματα. Τόμ. Β'. Ἀθήναι 1864, σελ. 481, 517 - 518. — Ἱ. Σ. Μπούα, Ἐπισκοπικὴ γεωγραφία. Ἀθήναι 1933, σελ. 10,22. — Ἰωνᾶς, Ἐπίσκοπος ὦν Δαμαλῶν (ἀρχαία Τροιζήν), κατεστάθη κατὰ Νοέμβριον 1833 Ἐπίσκοπος Ἡλείας, ἀλλὰ παραιτηθεὶς ἀμέσως διεβίου ὡς πρῶην Ἡλείας, παρεδρεῦον πολλάκις ὡς μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου τῷ 1852 ἐψηφίσθη Ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας, ὡς τοιοῦτος ἀποθανὼν μετὰ διετίαν. — Ἀ. Σ. Μπούα, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 15,17. — Νεόφυτος Μεταξᾶς, τὸ πρὶν Ἐπίσκοπος Ταλαντίου, ἐγένετο (Νοέμβριος 1833) Ἀττικῆς Ἐπίσκοπος, καὶ διὰ τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου τοῦ 1850 μετωνομάσθη εἰς Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ ὡς τοιοῦτος ἐπεσκόπευε μέχρι τοῦ 1861, καθ' ὃ ἔτος, δηλαδή, ἀπέθανεν ἑκατοντούτης περίπου τὴν ἡλικίαν. *Κων. Οἰκονόμου*, ἐνθ' ἀνωτ. 219,585. Ἱ. Σ. Μπούα, αὐτόθι σελ. 8. — Δανιήλ, Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Χαριοπόλεως, διορίσθη τῷ 1833 Ἐπίσκοπος Λακεδαιμόνος, ἀποθανὼν τὴν 4ην Δεκεμβρίου 1844. Περὶ τοῦ Γραμματέως Ἀρχιμανδρίτου Θεοκλήτου Φαρμακίδου μετῴτω ὁ φιλόσοφος ἀναγνώστης ὅσα περὶ αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος ἐν *Ἱστορίᾳ Ἐκκλησίας Ἑλλάδος*, τόμ. Α'. ἐν Ἀθήναις 1920. Ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀνδρὸς εὐρύτερον καὶ ἀναλυτικώτερον ἀνάγνωθι εἰς τὴν λαμπρὰν περὶ αὐτοῦ μονογραφίαν τοῦ Καθηγητοῦ Δημητρίου Μπαλάνου, ἐν Ἀθήναις 1932, ὅπου ἀναγράφεται καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία.

θρησκείας, ὥστε οἱ εἰς ταῦτα ἀπειθοῦντες, ὡς παραβάτας θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων νόμων, δὲν δύνανται νὰ ὑπεκφύγωσι τὴν ἀνήκουσαν τιμωρίαν. Ἡμεῖς ἅμα λαβόντες τὸ ὑπ' ἀριθ. 933, ἔγγραφον τοῦ κ. Νομάρχου Ἀττικοβοιωτίας, μεθ' οὗ ἐπισυνημμένη ἦν καὶ ἐγκύκλιος τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Σ. Ὑπουργείου, δι' ἧς προσκαλούμεθα νὰ προτρέψωμεν πάντας ὑμᾶς τοὺς ἱερεῖς, εἰς σύνταξιν ἀπογραφικῶν πινάκων τοῦ πληθυσμοῦ ὄλων γενικῶς τῶν κατοίκων τῆς νήσου ὑμῶν Σαλαμίνας, εὐθύς καὶ ἀνυπερθέτως, ἀνηγγείλαμεν πρὸς ὑμᾶς, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 507, καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6, Φεβρ. 1846 τῶν μνησθεῖσων Σεβαστῶν Ἀρχῶν τὰς ἐντόνους διαταγὰς, κατ' ἔννοιαν τῶν ὁποίων, συντόνως καὶ ἡμεῖς ἀπηθύναμεν πρὸς ὑμᾶς τὸ ἤδη ἐν ἡμῶν ἔγγραφον, συγχρόνως παραγγείλαντες νὰ λάβητε παρὰ τοῦ αὐτόσε κ. Νομάρχου τοὺς πίνακας καὶ τὰς ἀνηκούσας περὶ τούτου ὁδηγίας, μὴ ἀρκεσθέντες δὲ μόνον εἰς τὴν ἔγγραφον πρὸς ὑμᾶς προτροπὴν, μετέβημεν καὶ προσωπικῶς ἀκολούθως, ἐπίτηδες εἰς Σαλαμίνα πρὸς ἀκριβεστέραν καὶ ταχύτεραν τοῦ ἔργου ἀποπεράτωσιν.

Τοῦτο ἦτο, τὸ ὅσον παρ' ἡμῶν ἐξηρτάτο καὶ τὸ ὅσον αὐθωρὶ σχεδὸν ἐνεργήθη, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐξ ἐμοῦ δραστήριος ἐφεσις, πάντη ἀσύμφωνον καὶ ἀκατάλληλον ἠπήντησε τὴν ἐκ μέρους ὑμῶν διάθεσιν καὶ προθυμίαν.

Οἱ Πίνακες οἱ παρ' ἡμῶν συνταχθέντες εἶνε λίαν ἀτάκτως συντεταγμένοι, πρὸς δὲ τούτῳ, ὃ μείζον ἐστίν, φέρουσι καὶ ἑλλείψεις σημαντικὰς. Τοῦτο ἐπροξένησεν ἀγανάκτησιν εἰς τὴν Σεβαστὴν Κυβέρνησιν, στάσιν ἢ ὀπισθοπώρησιν ἐπαγαγόν, εἰς τὴν πρὸς τὰ πρόσω κυβερνητικὴν αὐτῆς ἐνέργειαν, θλίψιν δὲ οὗ τὴν τυχοῦσαν ἐπήνεγκεν εἰς ἐμέ.

¹⁵ ... Λοιπὸν ἐστὲ ὡς φωραθέντες ἀπαρακαλύπτως καὶ ἀναπολογήτως παραβάται τῶν ἐφ' ἡμῖν διαταχθέντων, ἐπὶ αὐτοπροαιρέτῳ παραμελήσει καὶ νωθρότητι, τοῖς δὲ τοιοῦτοις ἐπιβάλλεται δικαίως, πρὸς σωφρονισμόν, ἡ κατὰ νόμον παιδεία.

Δι' ὃ ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς πρὸς ὑμᾶς κοινοποιήσεως τῆς παρουσίας ἡμῶν, πεπαυμένοι ἐστὲ καὶ ἀργοὶ τῆς Ἱερωσύνης, ἐν ὀλοκλήρῳ τριμηνίᾳ, μὴ τολμῶντες, κατὰ ταύτην, νὰ ἐπιτελέσητε οὐδεμίαν πράξιν ἱερὰν καὶ ἐκκλησιαστικὴν, οὔτε δημοσίως, οὔτε κατ' ἴδιαν, ἐπὶ ποινῇ μεγαλητέρα. Διὰ πᾶσαν δὲ τὴν ρηθεῖσαν τῆς ἀργίας τριμηνίαν, ἀπεστερημένοι ἐστὲ καὶ παντὸς οἰουδηποτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαιώματος ¹⁶, ¹⁷. [Συνεχίζεται]

15. Ἐν τῷ κειμένῳ ὑπάρχει κενόν.

16. Ἡ Ἱ. Σύνοδος διὰ τῆς ἀπὸ 19 Ἰουλίου 1844 ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 12429—12553 ἐγκυκλίου τῆς ἐπέβαλεν ὅτι πρότερον ἐκ συνηθείας ἐγένετο, ὅπως δηλαδὴ μετ' ἐπισταμένην κατ' ἔτος ἐρευναν προβαίνουν εἰς ἀπογραφὴν πάντων τῶν ἐνοριτῶν των οἱ ἐφημέριοι (Αἱ ἀναγκ. Ἐγκυκλίαι κλπ σελ. 166-167). Ἀλλ' ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ φθε δημοσιευομένου ἐγγράφου οἱ ἱερεῖς Σαλαμίνας, ὀλιγορήσαντες, οὐδόλως ἐπρόσεξαν εἰς τὴν ἀπογραφὴν, διὸ ἐπεβλήθη αὐτοῖς ἡ ποινὴ τῆς τριμῆνου ἀργίας.

17. Κεῖται ἀχρονολόγητον.